

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo præcipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt tres Indices, unus Titulorum initio Operis, duo rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem, prior quidem super Tomum præsentem, alter compendiosus super Universum Jus Canonicum

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

§. III. De alijs Pœnis Ecclesiæ Spiritualibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75255)

nam esto, aliquando aliquis iniatur titulo patrimonij vel pensionis, id quasi ex dispensatione sit ob necessitatem, vel utilitatem Ecclesiæ. *Contra* si dispensatus sit tantum ad Ordines minores; nam hic non hoc ipso reputabitur dispensatus ad Beneficium simplex, utpote qui adhuc redire ad vota Sæcularia potest. Sanch. l. 2. de Matr. D. 1. n. 27.

126 §. Dispensatus ad Ordines, si Minores nondum habet, censi debet dispensatus ad istos solos: si verò Minoribus susceptis, dispensatio hæc superveniat, intelligi debet facta pro Majoribus. Sanch. D. 1. cit. n. 26. Palao n. 20. *Ratio primi* est, quia Dispensatio strictè interpretanda est, & sufficienter effectum suum sortitur

dispensatione pro minoribus Ordinibus concessa. *Ratio secundi*, quia aliàs frustranea, & inutilis esset dispensatio.

6. Si Episcopus, sciens aliquem esse Irregularem, ipsi tamen concedat Litteras Dimissorias ad Ordines, eo ipso concedere censetur facultatem, ut ab ordinante dispensetur in Irregularitate, vel alio impedimento, quod susceptionem Ordinum impedit; ne concessio Dimissoriarum sit sine effectu. *Secus est*, si ignarus fuit Irregularitatis, vel impedimenti; censetur enim tunc concessio dimissoriarum facta ob vel subreptivè, & esto, valida sit, cum ipsa tamen Dispensatio in Irregularitate non connectitur necessario. Sanch. n. 25. Palao n. 21.

S. III.

De alijs Pœnis Ecclesiæ Spiritualibus.

S U M M A R I U M.

128. Privatio Beneficii induci potest dupliciter, scilicet ipso Jure, & per Sententiam condemnatoriam.

129. Effectus privationis ipso Jure inductæ.

130. Effectus inductæ per sententiam condemnatoriam.

131. Quando pœne huic sit locus?

132. Deposito alia est simplex, alia solennis.

133. Differentia simplicis à privatione Beneficii.

134. Et à Suspensione.

135. An depositus retineat privilegia Canonis, & fori?

136. Ob quæ crimina à Jure imposita sit pœna Depositionis perpetuæ.

137. An Episcopus dispensando tollere eandem possit?

138. Definitio Degradationis, & divisio in Verbalem & Realem.

139. &c. Differentia unius ab altera?

142. A quo fieri Degradatio Verbalis debeat?

143. Ob quæ crimina?

144. In quorum presentia?

145. An presentes habeant votum decisivum?

146. In quo numero consentire isti in Degradationem debeant?

147. &c. A quo, & quomodo fieri debeat Degradatio Actualis?

151. &c. Quando Judex Ecclesiasticus degradatum valeat tradere Curie Sæculari?

159. &c. An Judex Sæcularis adversus Clericum Degradatum novum Processum formare valeat?

162. &c. An Clericus realiter degradatus à Sæculari Judice torqueri possit?

118 **P**ost Irregularitatem inter Pœnas Ecclesiæ Spirituales Primo loco occurrit inhabilitas ad Dignitates, Beneficia, & Officia Ecclesiastica obtinenda c. quicumque 2. §. Heretici, & c. statutum 15. de Heret. in 6. uti & privatio legitime obtentorum. c. citi, & alibi passim. Potest privatio hæc induci duobus modis scilicet ipso Jure, & per sententiam condemnatoriam Judicis, ipso Jure incurritur tunc, quando annexa est perpetratiōi criminis, ita, ut alia sententia condemnatoria non requiratur: & tale crimen est cades Rectoris, vel Beneficiari Ecclesiæ, in qua Beneficium obtinetur c. in quibusdam 12. b. tit. hostilis persecutio, aut captivatio. alicujus S. R. E. Cardinalis, vel ad eam cooperatio c. felicitis 5. eod. in 6. percussio, persecutio Episcopi &c. Clem. 1. eod. violenta detentio R. P. Schmalzgrueber L. V. T. II,

personæ Ecclesiasticæ ad effectum extorquendæ ab ea renuntiationis Beneficii, vel impediendæ comparitionis apud Sedem Apostolicam Clem. 2. eod. & per multa alia, de quibus proprio loco dictum est, & videri possunt apud Azor p. 2. l. 7. c. 17. q. 1. Corraf. p. 1. de Benef. c. 8. Vallens. l. 2. de Benef. tit. 23. à n. 10. & tit. 24 à n. 1. Wiestner hic n. 65. Per sententiam condemnatoriam incurritur tunc: quando, ut incurrat, opus est sententiâ non tantum declaratoriâ criminis, sed etiam injungens pœnam ademptionis Beneficii. Innoc. in c. qualiter 18. de Accusat.

Dub. 1. quis sit effectus Privationis ipso Jure inductæ? R. quatuor maximè effectus habet. 1. ipso facto criminis perpetrati amittitur titulus, seu proprietas Beneficii, ita ut hoc ab eo tempore vacare incipiat,

R

piat,

piat, & ante omnem sententiam Judicis impetrari ab alio possit *arg. c. licet 28. de Preb. in 6.* 2. ita privatus non facit suos, sed restituere tenetur fructus, à die commissi criminis ex Beneficio provenientes *Extrav. 2. int. comm. de Simon.* 3. Beneficium illud permutare, & in favorem alterius resignare non potest. *Rebuff. de pacif. possess. à n. 261.* 4. si moriatur, impetrari Beneficium illius ab alio potest, non tanquam vacans per mortem, sed tanquam vacans ex delicto; quia titulus, & proprietates Beneficii jam ante obitum fuerunt amissa. *Azor p. 2. l. 7. c. 17. q. 2. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 57. à n. 253. Wiestner hic n. 66. Videantur dicta n. 57. & 58.*

130 Dub. 2. quis sit effectus privationis per sententiam condemnatoriam Judicis? 1. per hanc solum inducitur privatio tituli à tempore latae talis sententiae. *Ex quo sequitur 1. quòd ante talem sententiam Beneficium telis criminosi non possit impetrari. 2. quòd Beneficium tale ante ejusmodi sententiam possit ex causa permutationis, vel alio modo resignari. 3. quòd fructus ante sententiam perceptos faciat suos, & restituere eos non teneatur, licet dudum ante commiserit crimen. Covar. p. 2. de sponsal. c. 6. §. 8. n. 8. Laym. l. 4. tr. 2. c. 17. n. 2. Pinning tit. de concess. Preb. n. 27. Engl hic n. 9. Wiestner ibid. n. 68.*

131 Dub. 3. quando sit locus poenae privationis Beneficii ante crimen obtenti? 1. locus ei duntaxat est in casibus jure expressis. *Azor l. cit. c. 18. Vallens. l. 3. tit. 11. à n. 2.* Casus autem isti, & crimina, quae eam merentur, in specie referri, aut sub una Regula comprehendi non omnia possunt. Imò in hac poena dictanda locum esse argumento à simili, eamque imponi posse propter expressis similia, existimant. *Abb. in c. at si Clerici 4. de Judic. n. 38. Selva p. 3. de Benef. q. 3. n. 2. Garc. p. 11. de Benef. c. 10. n. 3.* qui tamen cum P. *Wiestner hic n. 69.* monent recentiora potius Jura, & Curiarum praxin in poena ista dictanda, quam veteres Canones à Jure attendendos, quòd hi ad privationis, & Depositionis poenas multò, quam nostrorum temporum corruptio, praeiores sint.

132 *Secunda est Depositio.* Potest autem hoc nomen dupliciter accipi. 1. magis genericè, & eatenus continet sub se etiam Degradationem, de qua *n. 138. & seqq. 2. magis specificè, ut significat poenam quandam Ecclesiasticam, à Degradatione, & suspensione distinctam, & sic accepta Depositio simplex dicitur ad distinctionem à Degradatione, quae est solennis Depositio, quando Clericus perpetuò removeretur vel ab Ordine e. g. Episcopali, Sacerdotali &c. scilicet quoad exercitium ejus; nam Chara-*

cter, & Ordo manet: vel à Beneficio e. g. Parochia, Dignitate &c. vel ab officio e. g. Sacramentorum administratione, & Jurisdictionis usu: vel ab Officio, & Beneficio simul: vel denique ab Ordine, Officio, & Beneficio. *Ex quo patet, poenam istam esse Clericorum propriam; quia respectum dicit ad Beneficia, & munera Ecclesiastica. Extenditur tamen etiam ad Religiosos, etsi Clerici non sint, quatenus sunt personae Ecclesiasticae; & ad Abbatis; nam & istae suspendi & deponi solent.*

Dub. 1. quomodo Depositio simplex à Beneficio differat à privatione Beneficii? 1. simillima quidem huic est, cum per utramque Beneficii titulus auferatur, & hanc ob causam Abbas quandoque illam ejusdem privationem nominat apud *Suar. D. 30. de Censur. sect. 1. n. 4.* differt tamen in hoc, quòd Depositio simplex ultra privationem Beneficii possessi ad idem, & alia Beneficia obtinenda inhabilitatem inducat, ut cum *cit. Suar. n. 5. notat Wiestner hic n. 71. Reiffenstuel ibid. n. 27.*

Dub. 2. quomodo differat à suspensione? 1. huic quidem affinis est Depositio simplex, adeò, ut aliquando cum ista à DD. confundatur, propriè tamen spectata differt in hoc, quòd Depositio ex natura sua sit perpetua, cum tamen Suspendio vel non sit perpetua, vel si perpetua est, non ab Officio, & Beneficio ipsomet, prout facit Depositio, sed à Beneficii fructibus duntaxat, Officii administratione, & Jurisdictionis usu removeat. *Suar. D. 30. sect. 1. n. 4. & 7. Laym. l. 1. tr. 5. p. 3. c. 5. n. 2. Gonzal. in c. 2. de Cleric. excomm. ministr. n. 7. Wiestner hic n. 72. Reiffenstuel n. 27. ibid.* Neque obstat, quòd à Beneficio perpetuò suspensus id etiam amittat, cum Beneficium habere non debeat, qui ejus fructuum perceptione perpetuò est interdictus; quia haec amissio non inducitur ex vi suspensionis: & hinc suspensione relaxata, suspensus Beneficium retinet sine nova collatione, quae tamen necessaria est Depositioni ad ejus retentionem, *Suar. n. 4. cit. Wiestner n. 72. fin.*

Dub. 3. an Depositus retineat privilegia Canonis, & fori? 1. affirmative, nisi horum privilegiorum ademptio in sententia exprimat, ut colligitur ex *c. cum non ab homine 10. de Judic.* Et hinc Curiae Saeculari tradi non potest, nisi crescente contumacia, propter incorrigibilitatem degradetur. *Abb. in c. at si Clerici 4. §. de Adulteriis de Judic. n. 2. Navar. Man. c. 27. n. 81. Suar. D. 30. sect. 1. n. 8. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 110. n. 3. Engl hic n. 11. Wiestner n. 73.* Ut autem non privatur privilegio, ita nec liberatur onere Clericali: obligatur proin Depositus non mi-

minus ac suspensus, si in Sacris sit, ad persolvendum Pensum Canonicum, ut bene notant DD. & ratio probat; nam obligatio ista comitatur Ordinem Sacrum, etiamsi obligatus nullum Beneficium habeat. Ordo autem, ut jam dictum est, manet.

¹³⁶ Dub. 4. ob quæ crimina à Jure imposita sit poena Depositionis perpetuæ? *Plura referuntur à DD. sed cum Abb. in c. at si Clerici cit. à n. 33. Laym. l. 1. tr. 5. p. 3. c. 5. n. 2. Pelao tr. 29. D. 4. p. ult. n. 4. Westner hic n. 75. distinguendum est inter tempora. Antiquo Jure Depositionis poenâ vindicabantur Homicidium, furtum, perjurium, adulterium, & his majora; imò & minora arg. c. at si Clerici cit. S. de adulterijs. Nostris autem tempore hæc poena infligi non solet, nisi reis criminum valde enormium, sive talium, quæ non solum naturâ, & objecto, sed circumstantiis etiam, & adjunctis qualitatibus consideratis, publicè valde scandalosa, & atrocità prudentis arbitrio reputantur, ut sunt Homicidium voluntarium, ac præmeditatum, adulterium, vel stuprum violentum, furtum sacrilegium rei præciosæ, fornicationes notoriæ, & insuper habitis monitionibus continuatæ, ut bene advertunt Abb. n. 33. cit. Laym. n. 2. Reiffenstuel n. 30. & colligitur ex c. si autem 6. de cobabit. Cler. & mulier. Trid. sess. 22. in Decret. de observ. in celebr. Miss. & sess. 25. c. 14. de Reform.*

¹³⁷ Dub. 5. utrum Episcopus cum Clericis, ob adulterium, & crimina eo non graviora depositis, post peractam poenitentiam dispensare, cõsque in pristinum statum restituere possit? *Videtur non posse; nam ita depositus sit infamis can. infames 17. ibi, Pro suis sceleribus ab Ecclesia pulsos caus. 6. q. 1. atqui Clericos infamiam notatos famæ restituere solus Papa, non autem Episcopus potest arg. c. cum 7. & a. 23. de sent. & re judic. & l. hunc titulum 1. §. de qua 10. ff. de postuland. ergo &c. Sed tenenda est affirmativa sententia ob textum c. at si Clerici 4. §. de adulterijs de judic. Abb. ibid. n. 1. Laym. n. 5. Barbof. n. 8. Gonzal. n. 1. Engl. n. 11. Westner n. 74. Reiffenstuel n. 28. atque hanc potestatem restituendi depositos ob tale crimen Abb. l. cit. n. 17. & Gonzal. n. 1. cit. adstrunt etiam Capitulo, Sede vacante. Ad Rationem dubitandi dico cit. textibus Principi solum reservatam esse directam famæ restitutionem; nam indirecta, & quæ per consequentiam quandam fit, §. de qua cit. Prætori permittitur.*

¹³⁸ Tertia est Degradatio, quâ Clericus ob criminis atrocitatem, vel incorrigibilitatem solemniter, & authenticè privatur Ordine, Beneficio, Officio, & Statu Clericali, ita, ut transeat in potestatem Sæculari, P. Schmalzgrueber L. V. T. II.

rem, & ab ista instar Laici incarcerari, condemnari, ac puniri secundum Leges Civiles possit, Engl. hic n. 12. Westner n. 76. Reiffenstuel n. 32. Magnif. P. Schmier p. 1. de Delict. c. 3. n. 268. Duplex est, una Verbalis, altera Realis. Verbalis, five, ut etiam nuncupatur *Sententialis* est, quâ ejusmodi privationis sententia authentica solemniter promulgatur. Realis, quæ etiam *actualis*, & *Solemnis*, dicitur est, quâ sententiæ ita latæ fit executio, Westner n. 82. Sola posterior privilegium Canonis, & fori aufert; nam si degradatus sit aliquis solum verbaliter, adhuc privilegium illud retinet, dum executioni mandetur sententia: & in hoc Degradatio verbalis convenit cum Depositione. Differt autem ab illa, quod ordinetur ad Degradationem actualem, ad quam à Degradatione verbali sine nova Sententia transiri potest; in Depositione autem, ut ab hac transiri ad Degradationem realem possit, opus est novâ sententiâ.

Dub. 1. quod sit discrimen inter Degradationem verbalem, & realem? *est maxime triplex, 1. enim Degradatio Verbalis, ut n. prædictum est, non privat Clericum privilegio Canonis, & fori, privat autem Degradatio realis. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 110. Pirhing hic n. 19.*

2. Degradatio verbalis fieri potest ab Episcopo solum confirmato, nondum consecrato, & quidem vel per se, vel per alium, cons. etiam per Vicarium Generalem; solennis verò à solo Episcopo consecrato: & ratio est, quia hæc est actus Ordinis Episcopalis, eidem ex institutione Ecclesiæ annexus: & hinc delegari non potest alteri, nisi Episcopo consecrato, at verbalis Degradatio est actus Jurisdictionis tantum, quam etiam Episcopus confirmatus, nondum consecratus in Ecclesia sua habet, Barbof. alleg. cit. n. 24. Laym. l. 1. tr. 5. p. 3. c. 5. n. 5. Engl. hic n. 13. Zæf. n. 13. Pirhing n. 19. Westner n. 82. Reiffenstuel n. 40. Neque obstat, quod exequi sententiam Degradationis Episcopus non consecratus nequeat; quia novum non est quod Judex judicare de causa possit, sententiam tamen non possit exequi, uti contingit, cum executio facienda est in alterius territorio.

3. Actualiter depositus per solum Papam restitui potest; verbaliter autem depositus per Episcopum, sed non per alium inferiorem, Sylv. V. Degradatio fin. Barbof. l. cit. n. ult. Est igitur Verbalis Degradatio mitior poena, quàm Realis, & hinc quando in Jure, & Constitutione aliqua reperitur crimini alicui imposita poena Degradationis, id intelligi debet de Verbalis Degradatione, quippe leviori, non autem de actuali, quæ est

poena gravissima. Barbof. l. cit. n. 9. Pirhing n. 19. cit.

441 Conveniunt autem Degradatio Verbalis, & Realis, quod per neutram tollatur Clerico potestas Ordinis. Unde Sacerdos etiam actualiter Degradatus, si debitam materiam, & formam utatur, valide adhuc conficit Sacramentum Eucharistiae: & hinc si restitueretur per Papam, non deberet de novo ordinari, sed insignia tantum restitui; nam Character impressus manet, neque per hominem auferri potest, sed solum impeditur, ne licite uti Degradatus potestate Ordinis possit.

442 Dub. 2. à quo fieri Degradatio Verbalis debeat, quas ob causas, & quomodo? 2. Ad 1. si degradandus sit Episcopus, vel Religiosus exemptus, secluso privilegio, vel consuetudine id quoad Religiosos sibi subiectos permittente proprijs Praelatis Regularibus, Degradatio Verbalis fieri potest à solo Papam accusatus 5. can. quamvis 7. Sc. caus. 3. q. 6. Compend. Privileg. Societ. JESU V. Prelatus 5. Navar. l. 3. conf. 58. n. 3. Wiestner hic n. 78. Si verò inferior quidam Clericus, ab Episcopo proprio, vel Sede vacante, à Capitulo, aut horum Vicario Generali, vel alio ex speciali commissione Episcopi, aut Capituli, Sede vacante, ut colligitur ex Trid. sess. 13. c. 4. de reform. Engl. n. 13. Wiestner n. 79. Reiffenstuel n. 39.

443 Ad 2. Crimina, propter quae infligi Degradatio Verbalis potest, sunt 1. Haereticis manifesta, & multò magis Apostasia à Fide, saltem cum quis in illam relapsus, vel in ea contumax est c. ad abolendam 9. de Heret. & c. super eo 4. eod. in 6. 2. falsificatio Litterarum Apostolicarum c. ad falsariorum 7. de crim. fals. & c. novimus 27. de V. S. 3. contumelia gravis, calumnia, crimen intidiarum, & conspirationis in Episcopum can. si quis 28. caus. 11. q. 1. 4. Assassinium c. pro humani 1. de Homicid. in 6. ubi reus illius criminis, etiamsi nulla Excommunicationis, vel Depositionis sententia praecesserit, ab omnibus, dicitur diffidatus, & quasi morti traditus. 5. Sodomia frequentata, h. e. non semel duntaxat, sed saepius commissa, ex Const. S. Pij V. incipit Horrendum edita Calend. Sept. 1568. 6. Celebratio Missarum, & auditio Confessionum Sacramentalium temere praesumpta ab eo, qui Sacro Presbyteratus Ordine non est initiatus, ex Const. Clem. VIII. incipit Etsi alias edita 1. Dec. 1601. 7. fabricatio & adulteratio Monetae aureae, vel argenteae, aut ejus adulteratae erogatio, vel expositio in Regnis, Provincijs, & Civitatibus Italiae, ex Const. Urbani VIII. incipit In suprema; edita 1. lib. Nov. 1627. 8. Adulterium, Concupinatus perseverans post monitionem, Si-

monia notoria, stuprum, incestus, furtum, perjurium, homicidium, & alia crimina gravia, quae Irregularitatem inducunt. Barbof. alleg. 110. n. 10. Pirhing hic n. 19.

Ad 3. de Jure antiquo Degradatio Verbalis Episcopi fieri debuit praesentibus alijs 12. Episcopis, Presbyteri praesentibus sex Episcopis, Diaconi verò, vel Subdiaconi praesentibus tribus: cum verò degradandus erat aliquis in minoribus constitutus, sufficiebat praesentia solius Episcopi proprii, & Capituli Cathedralis, vel duorum saltem, aut trium Canonicorum, qui repraesentant Capitulum, ut habetur can. Felix 4. can. si autem 5. & can. Episcopus 6. caus. 15. q. 7. c. degradatio 2. b. tit. in 6. & docet ibid. Gloss. V. praesentia, Sylv. V. degradatio n. 1. Zoes. hic n. 10. Pirhing n. 17. Reiffenstuel n. 41. Jure autem novo Trid. sess. 13. c. 4. de reform. contra Clericum, etiam in Sacris, & ipso Presbyteratus Ordine constitutum, non solum ad condemnationem illius, & Depositionem Verbalem, sed etiam ad Realem, & solennem degradationem procedi potest absque Episcoporum praesentia, adhibitis tamen, & assistentibus totidem Abbatibus, usum Mitrae, & baculi habentibus, si in civitate, aut Diocesi reperiri, & commode interesse possunt; alioquin alijs personis in Ecclesiastica dignitate constitutis, quae aetate graves, ac Juris scientia commendabiles existant.

Et hi quidem in tali Judicio, non solum consultivum duntaxat, sed decisivum etiam suffragium habent: idque verum est non solum ante Trid. prout patet ex c. non potest 13. de sent. & re judic. ubi eos Judices fuisse observat Glossa; sed etiam post illud, prout ex communiori docet Sur. D. 30. de censur. sect. 1. n. 20. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 110. n. 26. Wiestner hic n. 80. Reiffenstuel n. 42. Et quidem si degradandus sit Clericus minor, apud DD. satis receptum est, quod sufficiat, si Degradatio illius decernatur per majora suffragia; quia generaliter, quod à majore parte fit, ab omnibus factum censetur, nisi specialiter numerus major, vel unanimis omnium consensus Jure exigatur c. cum in cunctis 1. de his, quae à major. & l. quod major 18 ff. ad municip. Abb. in c. non potest cit. n. 14. Barbof. alleg. 110. cit. n. 29. Wiestner n. 81. Reiffenst. n. 43.

An verò ad decernendam Degradationem Clerici in Sacris constituti, & Episcopo inferioris, numerus major sufficiat, controversa est inter DD. Eum sufficere putant Gloss. in c. non potest cit. Sylv. V. degradatio n. 1. & 3. ob rationem allatam. Et confirmatur ex can. si quis 1. caus. 6. q. 6. ubi adversus Episcopos requiritur unanimitas

nimis judicantium consensus, quo satis innuitur, eam concordiam non requiri ad condemnandos Clericos his inferiores. Sed verius omnium suffragantium consensus requiri docent Marant, de Ord. Jud. p. 2. dist. 11. à n. 71. Barbof. alleg. cit. n. 28. Wiestner n. 81. Reiffenstuel n. 44. & sumitur ex c. non potest cit. ubi de Depositione Clerici à Gradu Sacerdotali agitur, & disertè requiritur sacerdotum sententia concors: quo nomine, saltem cum agitur de poena, significari videtur Judicium, quo sententia, nemine discrepante, fertur arg. c. in causis 30. de Elect. ubi factum concorditer opponitur factò à majori parte. Ex quo sequitur, quòd in hoc casu vim non habeat Argumentum ductum à sensu contrario ex ca. si quis cit. tum quia contrarium est Jure expressum, tum quia versatur in materia poenali, in qua ejusmodi argumentum non est locus, per tradita à Barbof. commun. Jur. argum. loc. 27. n. 39. Wiestn. n. 81. fin.

147 Dub. 3. à quo, & quomodo fieri debeat Degradatio Actualis? R. 1. fieri debet à proprio Episcopo, eoque consecrato, ut n. 139. dictum est; vel ex hujus commissione ab alio Episcopo, qui pariter debet consecratus esse. non autem à Prælato Regulari, etiamsi Degradandus sit hujus subditus: quia sicut collatio Ordinis est actus spiritualis pendens ab Episcopali Dignitate, ita & Ordinis ablatio; cujus enim ordinis est actus, ejus etiam est distinctus, ut ait Zoes. hic n. 7. nisi consuetudine, aut privilegio aliud concessum sit.

148 2. Fieri debent in Ecclesia, vel alio loco sacro, assistentibus aliis Episcopis, vel Abbatibus, aut aliis, prout dictum est n. 144. & adhibita etiam solemnitate in c. degradatio 2. h. tit. in Pontificali Romano præscripta, videlicet 1. Degradandus indutus Sacris vestibus, in manu habens librum, calicem, vel aliud instrumentum ad Ordinem suum spectans, acsi celebrare, si Sacerdos sit, vel si infra Sacerdotium sit constitutus, alium Ordinis sui actum exercere deberet, adducitur ad Episcopum. 2. adducto, & coram se stanti Episcopus, præfente Judice Sæculari, singula Ordinis insignia gradatim incipiendo ab illo, quod eidem in Ordinatione ultimo loco traditum est, usque ad id, quod cum prima Tonsura accepit, aufert: potestque Episcopus, dum hæc ita fiunt, ad terrorem uti verbis oppositis illis, quæ in Ordinatione prolata sunt, v. g. dum aufert Sacerdotalia insignia: *Auferimus tibi vestem Sacerdotalem, & honore Sacerdotali privamus te.* 3. ablati omnibus Insigniis Clericalibus, tondetur, & raditur caput, ut nullum appareat signum Clericatus, & dicit Episcopus: *Au-
thoritate DEI Omnipotentis, Patris, & Filii,*

& Spiritus Sancti, & nostra auferimus tibi Habitum Clericalem, & deponimus, degradamus, spoliamus, & exuimus te omni Ordine, Beneficio, & privilegio Clericali.

3. Sic degradatus traditur Curia Sæculari puniendus secundum Leges Laicorum, quorum forum sortitur post Degradationem: Judex tamen Ecclesiasticus, dum illum Judici Sæculari tradit, efficaciter, h. e. serid, & ex animo intercedit pro reo, ut citra mortis periculum sententiam circa eum moderari velit, ne ejus necem expetere, vel procurare videatur c. novimus 27. de V. S. An verò hæc intercessio pro degradato necessaria sit ad evitandam Irregularitatem, non conveniunt DD. Affirmant Covar. in Clem. si furiosus p. 2. S. 5. n. 6. Oliva p. 2. de For. Eccles. q. 11. n. 37. & communis DD. teste Palao tr. 29. D. 6. p. 14. q. 1. n. 1. ex ratione, quia traditio hæc est quædam cooperatio ad personam degradatam apprehensionem, & ad supplicium capitale, quod sequetur in Judicio Sæculari. ergo sicut per c. Prælati 2. de Homicid. in 6. ad hoc, ne mutilatio, aut mors Rei intenta videatur, Clericus civiliter contra ipsum agens debet facere expressam protestationem, ita & Judex Ecclesiasticus, tradens Clericum Judici Sæculari, debet pro ipso intercedere. Sed etsi securius sit, ut talis intercessio præmittatur, præsertim quia ea, quamvis non sub Irregularitate, tamen expressè præscribitur c. novimus cit. verisimilius tamen Judex Ecclesiasticus, intercessionem tali casu omittens, per hoc Irregularis non efficitur. Ita Wiestner hic n. 85. Reiffenstuel ibid. n. 46. & inclinatur Suar. D. 47. de Censur. sect. 1. n. 12. Ratio est 1. quia hæc intercessionem ad evitandam Irregularitatem requiri, non est ullo Jure cautum, igitur cum Irregularitas non incurratur, nisi in casibus Jure expressis, eam intercessionem omittens ab Irregularitate immunis erit. 2. in dubio Juris Irregularitas non contrahitur, ut dictum est n. 83. atqui in casu præfenti est dubium Juris; dubitatur enim, an Jus Irregularitatem decreverit in Judicem Ecclesiasticum, qui intercessionem omiserit. 3. non magis cooperatur poenæ sanguinis Judex Ecclesiasticus intercessionem hoc casu omittens, quam cooperetur Prælatus causam sanguinis particularem delegans cum expresso mandato, ut delegatus Justitiæ debitum exequatur, atqui iste sic delegando non incurrit Irregularitatem, ut dictum est Tit. 12. n. 103. Ex quo patet ad Argumentum contrarium: dico enim, omissionem hæc non posse haberi pro cooperatione propriè dicta; neque enim Judex Ecclesiasticus Clericum degradatum tradit ad poenam sanguinis, sed solum declarat, illum non amplius gaudere privilegio Clericali, &

Curia Sæculari subiectum esse, qua declaratione facta, deinde minister Curia Sæcularis eundem apprehendit. Ad id, quod additur ex c. *Pralatis cit.* dico ibi proponi casum diversum ab eo, qui proponitur c. *novimus cit.*, à diversis autem ad diversa non fit illatio l. *inter stipulantem* § 3. §. *sacram.* §. *ibi,* sed hæc dissimilia sunt ff. de *V. O.*

350 2. Denique sequitur pœna taxata à Iudice sæculari, & hæc quidem ordinaria, si reus sit convictus verè de crimine, & remissionem à Summo Pontifice non consecutus fuerit, aut Iudex Judicis Ecclesiastici intercessionem deferre voluerit, Gratiæ tamen Pontificiæ in hoc casu hodie vix locus est, cum in hunc finem præsentibus esse Iudices sæculares, neque, cum jam ante Degradationem instructi sint super Processu, in continenti Degradatum tibi traditum ad pœnam ordinariam condemnare, & ad executionem procedere soleant, ut cum majori exemplo coram omni populo, qui ad actum Degradationis accessit, pœna infligatur. Diaz *pract. crim. tan. c. 141. Zœl. hic n. 12.* Quodsi tamen reus appellare voluerit, secundum Diaz *l. cit.* est audiendus, & si probet innocentiam suam, restituendus ad pristinum Ordinem: quod fiet ab Episcopo, assistentibus, si fieri queat, aliis Episcopis, Pralatis, & Viris in dignitate constitutis, qui suffragiis suis ad Degradationis sententiam sunt cooperati, & adhibita solennitate ibi præscripta, scilicet traditione rerum, seu instrumentorum, ac vestium, quæ in Clericorum ordinatione adhiberi solent, & per Degradationem erepta eidem sunt, juxta *Decretum Conc. Tolet. IV. relatum can. Episcopus* § 5. *caus. 11. q. 3.* Abb. in c. *at si Clerici* §. *de adulteris n. 14. de Judic. Suar. D. 30. de Censur. sect. 2. n. 10.* Bonac. D. 4. p. un. n. 20. Pih. *hic n. 97.* Et hic est casus, quo Episcopus Degradatum potest restituere: proceditque, quandocumque aliàs Degradatio injusta fuerit, ut si sententia lata est in Reum non auditum, vel non confessum, aut legitime convictum, vel ex depositionibus, aut instrumentis falsis; alioquin si justa degradatio fuerit, ita degradatus, restitui non amplius potest, nisi à solo Pont. prout dictum est n. 140. & notat Suar. n. 10. *cit.* Bonac. n. 1. Barbof. *alleg. 110. n. 32.*

Dub. 4. quando Iudex Ecclesiasticus degradatum valeat tradere Curia Sæculari? Occasionem dubio huic præbet c. *cum non ab homine* 10. *de Judic.* ubi Clericus, si furti, homicidii, perjurii, vel alterius cujuscunque gravis delicti reus sit, jubetur primùm deponi: deinde si depositus incorrigibilis fuerit, excommunicari: si creverit contumacia, anathematis mucrone ferri: & demum, si in profundum ma-

lorum veniens contempserit, degradari, & Curia Sæculari tradi. Hinc plurimum controvertunt DD. an Clericus, si parricidii, homicidii proditorii vel sacrilegi, aut alterius criminis valde enormis reus sit, statim, dictis pœnarum gradibus non observatis, tradi Curia sæculari possit?

Affirmant Anchar. in c. 10. *cit. à n. 154. 10. Abb. in c. 4. de Judic. n. 30.* & alii plures relati à Farin. *prax. crim. q. 8. n. 81.* qui proinde putant c. *cum non ab homine cit.* dum observari ordinem pœnarum præcipit, intelligendum de simplici solum homicidio, & furto, non de qualificato, aut aliis criminibus valde enormibus. *Moven-tur 1. quia c. si quis 1. de Homic. Clericus, qui per industriam, aut per insidias homicidium fecit, jubetur ab Altari avelli, ut moriatur. 2. c. novimus 27. de V. S. dicitur propter admissum falsi, vel aliud damnabile crimen Clericum degradatum esse tradendum Curia Sæculari. 3. can. sunt quedam 30. *caus. 23. q. 5.* dicuntur quadam enormia flagitia potius per Mundi Judices, quam Ecclesiarum Antistites corrigenda esse. 4. pœna delictis ita commensurari debent, ut, quod gravius est, graviori pœnâ vindicetur, hoc autem non fieret, si in homicidio qualificato, & aliis atrocissimis criminibus idem observaretur pœnarum ordo, qui observatur in furto, & homicidio simplici. 5. pro hujusmodi delictis excessivis Ecclesia non habet, quod faciat, cum non habeat pœnam pro his condignam. 6. crimen falsi, commissi circa Litteras Apostolicas, minus est crimen, quam parricidium, homicidium sacrilegum &c. ergo cum ob illud, non expectata incorrigibilitate, reus degradatus statim Curia Sæculari tradendus sit c. *novimus cit.* ita tradendus erit ob ista per argumentum à minori ad majus.*

Sed dicendum, spectato Jure communi, non posse Clericum ob crimen quantumcunque grave, nisi in casibus Jure expressis, Curia Sæculari tradi, quamdiu incorrigibilis declaratus non est. Ita Hofst. in c. 1. *de Homicid. n. 2.* Aretin. in c. *cum non ab homine cit. à n. 51.* Berojus in c. *at si Clerici cit. n. 181. v. mibi autem.* Placha *Epitom. Delict. l. 1. c. 22. n. 43.* Covar. l. 2. *var. c. 20. n. 7.* Farin. *prax. crim. q. 8. n. 81.* Fagn. in c. *cum non ab homine cit. n. 6.* Pignat. *tom. 7. consult. 33. à n. 25.* Wiestner *hic n. 88.* Sumitur ex c. *cum non ab homine cit.* ubi generaliter statuitur, tunc primùm Clericos tradendos Curia Sæculari, cum Ecclesia non amplius habet, quod faciat ad eorum correctionem, atqui si pœnarum ordinem ibi assignatum nondum adhibuit Iudex, Ecclesia adhuc habet, quod faciat ad eorum correctionem, antequam descen-

descendat ad gradum ultimum, videlicet traditionem Curia Sæculari, ergo &c.

154 *Conf. 1. ex c. Clerici 4. de Excess. Prælat.* ubi ob crimen Sodomia, utique gravissimum, Clerici istius rei excommunicari, & c. *tue 6. h. tit.* ubi ob atrocium, aliâ ue gravissima crimina Clerici deprehensi à suis Ordinibus deponi, & in arctum Monasterium jubentur detrudi ad agendam poenitentiam: & denique *c. felicis h. tit. in 6.* ubi occisor Cardinalis cogitur ita vivere (in carcere) ut mors ei non sit gravior vitâ, & non statim traditur Curia Sæculari, igitur non ob quodcumque etiam gravissimum crimen, nisi Jure expressum sit, Clericus Curia Sæculari tradi debet, sed observandus est Juris ordo, atque poenarum gradus.

155 *Conf. 2.* quia in Jure expressi sunt casus speciales, quibus statim degradari, & Curia Sæculari tradi Clerici jubentur: unde cum Exceptio firmet Regulam in casibus non exceptis, dicendum erit, quod extra casus Jure exceptos per se loquendo, & spectato communi Jure Clericus nequeat, ob quodcumque crimen statim Curia Sæculari tradi, sed observandus erit ordo poenarum in Jure statutus.

156 Dixi autem, *spectato Jure communi*; nam de consuetudine possunt, non expectata incorrigibilitate, statim Curia Sæculari tradi Clerici, antè tamen degradati, si rei sint criminum valde enormium, e. g. parricidii, fratricidii, occisionis Prælati sui, homicidii proditorii, vel per insidias, sacrilegæ expilationis Ecclesie, Magiæ, præsertim si iterata sint: & ita aliquando traditos testis est *Diaz, Decianus*, & alii apud *Fagn. l. cit. n. 31.* qui tamen *n. 105.* salubriter consultit, ut, cum hujusmodi Degradationem, ac traditionem exigere videretur Crimini à Clerico perpetrati enormitas, ad eam, consulto Summo Pont. procedatur, *Wieltn. hic n. 90.*

157 *Addidi, nisi in casibus Jure expressis*: Tales sunt septem priores *n. 143.* relati, in quibus non observandus est poenarum ordo, sed statim post Degradationem reus tradi Curia Sæculari potest. In reliquis criminibus, quantumcumque enormibus, nisi contrarium habeat consuetudo, expectanda est incorrigibilitas ut teste *Zoel. n. 13.* communis habet sententia: & hinc si spes emendationis appareat, deponendus quidem erit reus, non tamen tradendus Curia Sæculari, sed damnandus ad perpetuos carceres. Incorrigibilis autem ut dici Clericus possit, videtur requiri sententia Judicis declarativa incorrigibilitatis, & quod non habeat aliud, quod facere ad correctionem illius possit, quam ut eum tradat brachio Sæculari.

Neque obstant argumenta *n. 152. in 150* contrarium allata, *Ad 1.* sensus *c. cir.* est valde incertus, ut propter nimiam interpretum ejus variationem utile vix esse possit ad controversam aliquam quaestionem ex eo decidendam. *Ad 2.* per aliud *damnabile crimen* denotatur crimen aliud, cui Degradatio Jure specialiter imposita est; cum enim Dicitio *aliud* plerumque sit repetitiva similium, aliud flagitium intelligitur simile ejusmodi falsificationi, ac proinde expressum, exceptumque in Jure, ut notat *Fagn. in c. cum non ab homine cit. n. 50. Oliva p. 2. for. Eccl. q. 12. n. 4. Wieltn. hic n. 87.* *Ad 3.* ibi sermo est de Laicis, Episcopum, Presbyterum, vel Diaconum occidentibus, & non de Clericis id præsumentibus. *Ad 4.* Ecclesie non desunt poenæ delicto commensuratae; nam poenæ ærumnosi carceris, trirremium, aliaque similes ita exasperari possunt, ut, qui gravius deliquit, etiam gravius, & juxta merita castigetur. *Ad 5.* jam ostensum est, quid Ecclesia habeat adhuc ad correctionem Rei, scilicet poenarum ordinem, usque dum pateat, eum incorrigibilem esse. *Ad 6.* argumento à minori ad majus in poenis locus non est; nam ista ad casus expressis similes, & ad majores etiam propter identitatem, vel majoritatem rationis non porriguntur *arg. Reg. factum 155. §. fin. ff. & Reg. in poenis 49. in 6.*

Dub. 5. an Judex Sæcularis adversus Clericum degradatum novum Processum formare valeat, aut stare teneatur formato à Curia Ecclesiastica? *Certum est* non posse eum cognoscere de actu Degradationis, sive de justitia condemnationis ad Degradationem, & ipsius actus, quo omni privilegio Clericali exutus, & Curia Sæculari traditus est; quia talis Sententiæ prolatio est actus Jurisdictionis Spiritualis, & executio Ordinis Episcopalis, igitur de iis cognoscere judicialiter Judex Sæcularis nequit *c. decernimus 2. c. quanto 3. de Judic. c. si Judex 12. ibi Quia de re spirituali, & Ecclesiastica est, de Sent. Excomm. in 6. Wieltn. n. 91. Reiffent. n. 49.*

Controversia solum est, an cognoscere possit de crimine, ob quod talis Clericus est degradatus, & Curia Sæculari traditus? *¶* distinguendo, utrum scilicet crimen hoc sit mixti forti, an Ecclesiastici tantum. *Si primum*, ut est Assassinium, Sodomia, adulteratio monetae &c. Judex Sæcularis non tenetur stare Processu Judicis Ecclesiastici, sed in arbitrio ipsius est, utrum Clericum sibi traditum secundum Processum Judicis Ecclesiastici sibi porrectum velit condemnare ad poenam Legibus definitam, postquam eum

eum de crimine confessum, aut legitime convictum invenerit, an verò novum super hoc Processum instituere, juxta Novell. 123. c. 21. §. 1. Abb. in c. 1. de Offic. Ord. n. 12. Felin. in c. 9. de Heret. n. 5. Clar. §. fin. q. 96. n. 7. Laym. l. 1. tr. 5. p. 3. c. n. 6. Oliva p. 2. For. Eccl. q. 13. à n. 13. Engl. n. 15. Reiffenstuel n. 51. Ratio est, quia cum tali casu crimen mixti fori sit, & Judex de valore Processus à Judice Ecclesiastico facti non indaget, sed absolute novum juxta Leges instituat, nullo modo materiæ, aut Jurisdictioni Ecclesiasticæ se immiscet.

161 Si secundum, & crimen ob quod degradatus est Clericus, sit fori Ecclesiastici tantum, ut est Hæresis, Apostasia, sacrilega celebratio Missæ, auditio Confessionis Sacramentalis &c. tenetur Judex Sæcularis stare Processu, & sententiâ Judicis Ecclesiastici, eamque executioni mandare. Abb. in c. 9. de Heret. n. 12. Felin. ibid. n. 5. Franc. in c. 18. de Heret. in 6. n. 3. Clar. §. fin. q. 97. n. 7. Diaz pract. crim. c. 141. n. 2. Castro de Heret. punit. c. 13. Laym. cit. n. 6. fin. Oliva q. 13. cit. n. 1. Engl. n. 15. Wiestner n. 93. Reiffenstuel n. 50. sumitur ex c. decernimus, c. quanto, c. si Judex cit. item ex c. ut Inquisitionis 18. de Heretic. in 6. ibi, Prohibemus quoque districtis potestatibus, dominis temporalibus, & rectoribus, eorundemque officialibus supra dictis, ne ipsi de hoc Hærescos crimine (cum merè sit Ecclesiasticum) quoquo modo cognoscant, vel judicent &c. Ratio est, quia hujusmodi criminum cognitio Judicialis, cum involvat questionem Juris, atque ex SS. Litteris, & SS. Canonibus petenda sit, Jurisdictionem spiritualem, & Ecclesiasticam exigit, cujus Laici, seclusa Delegatione Apostolica, incapaces sunt: conf. in tali casu Judex Laicus est merus executor. sicque exequi sententiam, à Judice Ecclesiastico latam debet, nisi ista notoriè nulla, vel injusta sit; nam tunc, ut alii executores, sententiam exequi non tenebitur c. inter cæteras 9. de sent. & re jud.

Dub. 6. an Clericus realiter degra-^{16a} datus à Sæculari Judice torqueri valeat? Negat Marta p. 4. de Jurisd. cas. 132. n. 1. cum nonnullis aliis VV. Rationem dat, quia Clericus degradatus retinet Ordinis Characterem; & si initiatus aliquando Sacerdotio fuit, validè SS. Christi Corpus, & sanguinem conficit, atque ad Horas Canonicas manet obligatus.

Sed dicendum, posse talem Cleri-¹⁶³ cum à Judice Sæculari sine ullo Excommunicationis periculo torqueri. Gloss. fin. in c. 2. b. tit. in 6. Franc. ibid. n. 4. Navar. Man. c. 27. n. 81. Suar. D. 30. de Conjur. sect. 2. n. 7. Wiestner hic n. 94. & patet ex verbis in Degradatione adhiberi solitis, Eximus te omni privilegio Clericali. Quin Sylv. V. Degradatio n. 8 putat, privilegium Canonis absque alia declaratione amitti à Clerico, si post verbaalem Depositionem incorrigibilis sit, idque desumit ex c. cum non ab homine cit. Sed malè; quia contrarium planè liquet ex ipso textu, ubi exigitur, ut depositus, si incorrigibilis appareat, Excommunicationis, ac dein Anathematis, sive solennis execrationis mucrone feriatur: & demum, si ne sic quidem respiscat, omni privilegio per sententiam nudatus relinquatur Curia Sæculari, ut aded Excommunicationem incurrat, qui in eum, etiam incorrigibilem, ante ejusmodi sententiam violentas manus injicit can. siquis suadente 29. caus. 17. q. 4.

Ad Rationem in contrarium allatam¹⁶⁴ dico, privilegium Canonis non competere Clerico vi Characteris, sed ex Jure Ecclesiastico, quo privilegium istud conceditur personis Ecclesiasticis, etiam nullo Ordine initiatis: conf. per idem Jus etiam auferri potest. Quod additur, talem Clericum adhuc manere obligatum ad Horas Canonicas, id indè fit, ne ita degradatus ex malitia sua reportet commodum, contra Regulam c. intelleximus 7. de Juridic. & c. contingit. 9. de Dolo.

